

öncelik hayatın öncelik yayanın

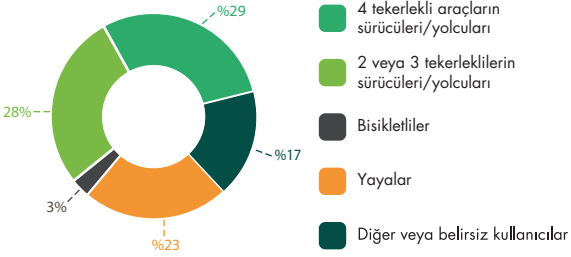

#öncelikyayanın

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 74'üncü maddesinde 26 Ekim 2018 tarihinde yapılan değişiklikle, "Sürücüler, görevli bir kişi veya ışıklı trafik işareti bulunmayan ancak trafik işareti veya levhalarıyla belirlenmiş kavşak giriş ve çıkışları ile yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken yavaşlamak, varsa buralardan geçen veya geçmek üzere bulunan yayalara durarak ilk geçiş hakkını vermek zorundadırlar" hükmü getirilmiştir.

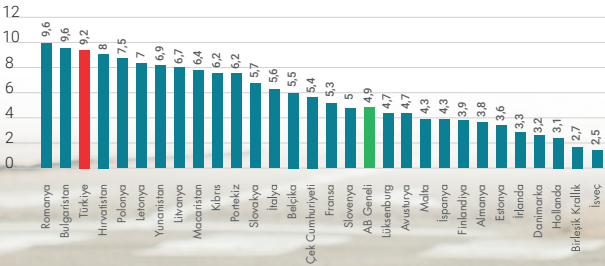

TRAFİKTE YAYA ÖNCELİKLİ GÜVENLİ SİSTEM YAKLAŞIMINA GEÇİYORUZ

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 2016 yılı verilerine göre dünyada her yıl yaklaşık 1.35 milyon kişi trafikte hayatını kaybetmektedir. Bu ölümlerin yaklaşık 310.000'i (**% 23**) yaya ölümüdür[¹]. Ayrıca milyonlarca insan, yolda yürürken trafik kazasında yaralanmakta ve bunlardan bir kısmı kalıcı olarak sakat kalmaktadır. Aileler ve yakınları açısından bu olaylar, ekonomik zorlukların yanı sıra psikolojik travmalara da sebep olmaktadır.

Türkiye bölgesinde, kişi başına düşen trafik ölümleri yüksek ülkelerden biridir. 2017 yılı verilerine göre 100.000 kişi başına ülkemizde **9,2** AB Üyesi 28 ülke genelinde **4,9** trafik ölümü gerçekleşmiştir[²].

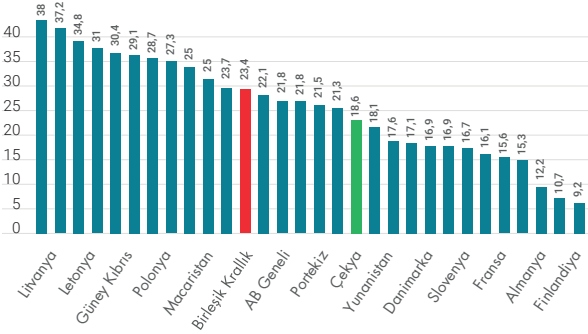

AB'ye 28 Ülke ve Türkiye'de 100.000 kişi başına trafik ölümü [2]

¹Dünya Sağlık Örgütü (2018). "Global status report on road safety 2018". World Health Organization.

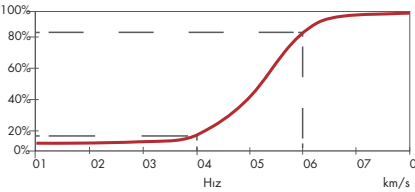
²http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2761_en.htm ve <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27668> Erişim: Ocak, 2019

Türkiye’de trafik ölümlerindeki yaya oranı (%), AB’ye Üye 28 Ülkenin ortalamasından yüksektir. 2016 yılı verilerine göre bu oran Türkiye için **% 23,4** iken; AB Bölgesi için ortalama **% 22,1** dir. En düşük oranlı AB Ülkesi olan Hollanda için bu oran **9,2**'dir [1].

AB’ye 28 Ülke ve Türkiye’de trafik ölümlerindeki yaya oranı (%) [1]

Yayalar söz konusu olduğunda kaza sonucu çok daha ağır olabilmektedir. 30 km/saat ya da daha düşük hızda giden bir araç yayaya çarptığı zaman yayanın hayatta kalma ihtimali %90 iken, aracın saatte 45 km hızda olması halinde hayatta kalma ihtimali %50’ye düşmektedir. Saatte 80 km hızda giden bir aracın çarpması halinde ise yayanın hayatta kalma ihtimali hemen hemen yok gibidir [3].

Aracın çarpma hızı ile yayanın ölme ihtimali arasındaki ilişki [3]

YENİLENEN MEVZUATA GÖRE YAYA HUKUKU

18.10.2018 tarihinde 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 74. maddesinde yapılan yeni düzenleme ile artık **ARAÇ SÜRÜCÜLERİ**, görevli bir kişi veya ışıklı trafik işareti bulunmayan ancak trafik işareti veya levhalarıyla belirlenmiş;

- Kavşak giriş ve çıkışlarında,
- Yaya veya okul geçitlerine yaklaşırken

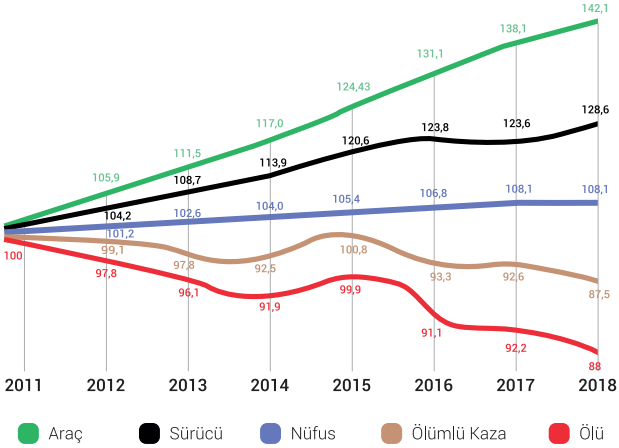
YAVAŞLAMAK, varsa buralardan geçen veya geçmek üzere bulunan **YAYALARA DURARAK** ilk geçiş hakkını vermek zorundadırlar.

NEDEN ÖNCELİKLE YAYA GÜVENLİĞİ

Aşağıda Tablo-2' de görüldüğü üzere Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığınca hazırlanan 2011-2018 yıllarına ait **100 ENDEKS GRAFİĞİ'**ne göre ülke genelinde; **araç, sürücü sayısı** ve **nüfusta artış** olmasına rağmen, alınan tedbirler ve yapılan yoğun denetimler neticesinde **ölümlü kaza (%12,5)** ve **can kaybı (%12)** sayısında azalma sağlanmıştır.

2011 - 2018 YILI TRAFİK VERİLERİ (100 ENDEKSİ)

Bu ivmenin sağlanmasında trafik denetim faaliyetlerinin yanında eğitim faaliyetleri, farkındalık çalışmaları ve sürdürülen kampanyaların olumlu bir etkisinin olduğu değerlendirilmektedir.

2018 Yılına ait İstatistiki veriler incelendiğinde aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere trafik kazalarına sebep olan faktörler arasında;

- Araç Sürücülerinin **% 88,5**
- Yayaların **% 9,2** oranında

trafik kazalarına öncelikli olarak neden oldukları görülmüştür.

ARAÇ - SÜRÜCÜ SAYISI

ARAÇ SAYISI
22.865.921

SÜRÜCÜ SAYISI
29.317.724

KAZAYA SEBEB OLAN UNSURLAR

SÜRÜCÜ
%88,5

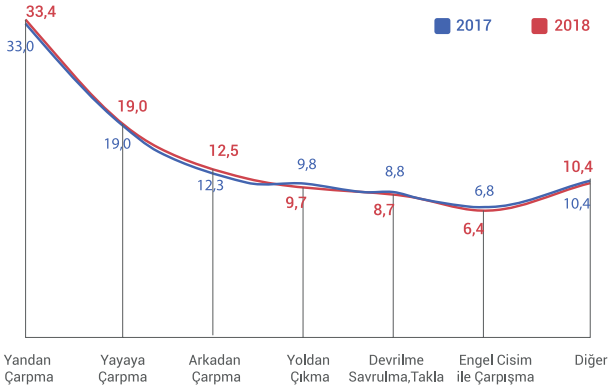
YAYA
%9,2

YOL
%0,5

ARAÇ
%1,3

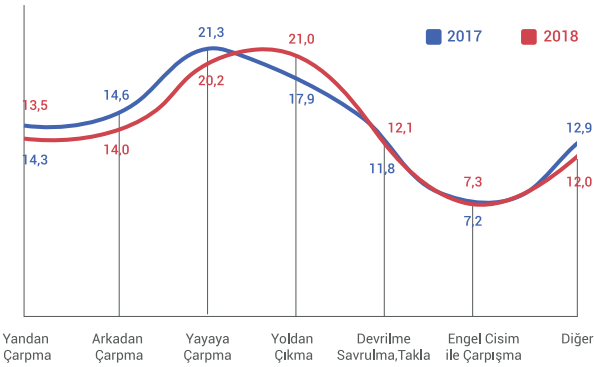
YOLCU
%0,5

2018 yılında meydana gelen tüm kazalar incelendiğinde oluş türlerine göre; 1. Sırada **%33,4** ile **yandan çarpma**, 2. Sırada ise **%19** ile **yayaya çarpma** gelmektedir.

2018 yılında meydana gelen ölümlü trafik kazaları incelendiğinde ise oluş türlerine göre; 1. Sırada %21 ile **yoldan çıkma**, 2. Sırada ise %20,2 ile **yayaya çarpma** gelmektedir.

Yukarıda belirtilen istatistiki veriler ışığında kamuoyu nezdinde trafikte yaya önceliği konusunda, ülkemiz genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesinin yararlı olacağı düşünülmüş, bu amaçla İçişleri Bakanlığımızca 2019 yılında yürütülecek trafik hizmetlerine yönelik faaliyetlerde trafikte savunmasız yol kullanıcıları olan yayaların güvenliğini ön plana çıkaran “**YAYA ÖNCELİKLİ TRAFİK**” olgusunun öncelikli olarak işlenmesi kararlaştırılmıştır.

Bu amaçla ülke genelinde 06 ŞUBAT 2019 ÇARŞAMBA GÜNÜ “YAYA ÖNCELİKLİ TRAFİK” konulu trafik güvenliği kampanyası eş zamanlı olarak başlatılacaktır.

KAMPANYA KAPSAMINDA YAPILMASI GEREKENLER

Özellikle illerimizde Vali ve Kaymakamlarımızın koordinesinde İl Milli Eğitim Müdürlükleri, İl Sağlık Müdürlükleri, İl Emniyet Müdürlükleri, İl Jandarma Komutanlıkları, Belediye Başkanlıkları, Karayolları Bölge Müdürlükleri Şube Şeflikleri, Üniversiteler ve diğer sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılarak **“Yaya Öncelikli Trafik”** algısı oluşturmaya yönelik farkındalık faaliyetleri yapılacaktır.

- Okul ve Yaya geçitlerinde, sorumlu kurumlarca yatay ve düşey işaretleme eksiklikleri tespit edilerek en kısa sürede tamamlanarak, bu yol kesimlerinde işletme hızını azaltmaya yönelik fiziki tedbirler alınacaktır.
- Yayaların yaya geçitlerini doğru kullanımına yönelik farkındalık çalışmaları ve eğitim programlarının yıl boyunca planlanarak özellikle yerleşim yerlerinde merkezden çevreye doğru bir planlama dâhilinde il merkezleri ve ilçelerde görev yapan trafik görevlileri dâhil diğer tüm emniyet ve jandarma personelinin en az yarısı (ülke genelinde en az 200.000 kolluk personeli) okul ve yaya geçitlerinde görevlendirilecektir.
- Trafik birimleri dışında görevli diğer kolluk personeline yaya geçitlerinde geçiş üstünlüğünün sağlanmasına yönelik gerekli eğitim faaliyetleri yapılarak görev tanımları verilecektir. Bu şekilde görevlendirilen tüm personel 06 ŞUBAT 2019 ÇARŞAMBA günü saat: 12.00-13.30 arasında önceden belirlenen ve gerekli güvenlik önlemleri alınmış olan yaya ve okul geçitlerinde görev yapmaları sağlanacaktır.
- 6 Şubat 2019 Çarşamba günü il ve ilçelerde bulunan tüm okullarda “yaya geçidi kullanımı, yaya öncelikli trafik” konulu eğitsel programlar yapılması sağlanacak, daha önce eğitim alan okul geçit görevlilerince okul giriş ve çıkışlarında, okul önlerinde ve çevresinde bulunan yaya geçitlerinde farkındalığı artırmaya yönelik uygulamalı etkinlikler düzenlenecektir.
- İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tasarımı yapılan billboard ve pankart örneklerinin EGM Trafik Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığının POLNET ana sayfasından temini sağlanarak, merkezden İl Emniyet Müdürlüklerine gönderilen afişlerle birlikte kampanya etkinliklerinin planlandığı noktalara önceden asılması sağlanacaktır. Ayrıca İl Emniyet Müdürlüklerine dağıtımı yapılan el broşürlerinin de sürücü ve yayalara dağıtılması sağlanacaktır.

- Yaya güvenliğine yönelik hazırlanan eğitim filminin EGM Trafik Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığının POLNET ana sayfasından temini sağlanarak yaşam tünellerinde ve uygun yerlerde gösterimi yapılacaktır.
- Düzenlenecek etkinlik ve faaliyetlere ulusal/yerel, görsel ve yazılı basın yayın kuruluşlarının temsilcileri davet edilerek söz konusu farkındalık faaliyetlerinin geniş kitlelere duyurulması sağlanacaktır.
- İl merkezi ve ilçelerde bulunan yerel TV ve Radyo kanalları ile iletişime geçilerek 6 Şubat 2019 ÇARŞAMBA günü yaya öncelikli trafik konulu programların yapılması ve yayınlanması teşvik edilerek söz konusu programlara İl/İlçe Emniyet Müdürlükleri/Jandarma Komutanlıklarına bağlı trafikten sorumlu birim amirlerinin katılımları sağlanacaktır.
- İçişleri Bakanlığına bağlı Merkez ve Taşra birimlerine ait hizmet binaları başta olmak üzere uygun görülecek diğer tüm kamu hizmet binalarında tasarımı yapılan ve illerimizce çoğaltılan billboard ve pankartlarla dağıtımı yapılan afişlerin halkın görebileceği şekilde vatandaşlarla temas edilen noktalara asılması sağlanacak ayrıca internet sitelerinde görsel olarak yer verilecektir.

BİLİNMESİ GEREKENLER

- Kavşaklara yaklaşırken, dönemeçlere girerken, tepe üstlerine yaklaşırken, dönemeçli yollarda ilerlerken, yaya ve hemzemin geçitlerine, tünellere, dar köprü ve menfezlere yaklaşırken, yapım ve onarım alanlarına girerken, hızlarını azaltmak zorundadırlar.
- Sağa dönüşlerde; Dönüş sırasında varsa kurallara uygun olarak karşıya geçen yayalara ve bisiklet yolundaki bisikletlilere geçiş hakkı vermeye,
- Sola dönüşlerde; Kavşağa geldiğinde varsa kurallara uygun olarak karşıya geçen yayalara geçiş hakkını vermeye,
- Dönel kavşaklardaki dönüşlerde; dönüş sırasında araç sürücüleri; yaya ve bisikletler için yeşil ışık yanmakta iken; yaya geçidinden ve bisiklet yolundan geçen yoksa veya yayalar uzakta iseler, yayaların ve bisikletlerin geçiş haklarını engellemek şartıyla, dönüşlerine devam edebilirler.
- Yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken, önlerindeki başka bir aracı geçmeleri yasaktır.
- Taşıt yolu üzerinde; Yaya ve okul geçitleri ile diğer geçitlerde, **DURAKLAMA** yapmaları, Yayaların geçişine engel olmayacak şekilde ayrılmış, işaretlerle belirlenmiş ve il ve ilçe trafik komisyonunca karara bağlanmış olmak şartıyla, geniş ve uygun durumdaki yaya yollarında bulunan park yerleri dışındaki yaya yollarında araçlarını **PARK ETMELERİ** yasaktır.
- Sürücülerin, yaya yollarında bisiklet, motorlu bisiklet ve motosiklet sürmeleri yasaktır.

KARAYOLU TRAFİK YÖNETMELİĞİNE GÖRE SÜRÜCÜLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ;

- Karayollarında, kamunun rahat ve huzurunu bozacak veya kişilere zarar verecek şekilde;
- Su, çamur ve benzerlerini sıçratmak, atmak, dökmek,
- Korkutmak veya şaşırtmak,
- Sigara külü ve izmaritlerini veya başka şeyleri yola atıp dökmek,
- Seyir halinde iken sürücülerin, cep ve araç telefonu ile benzeri haberleşme cihazlarını kullanmak,
- Özel amaçlarla keyfi veya kasıtlı davranışlarda bulunmak suretiyle yaya veya araç trafiğinin seyir emniyetini ihlal etmek veya tehlikeye düşürmek,

Suretiyle tedbirsiz ve saygısız davranışlarda bulunmaları ve araç sürmeleri yasaktır.

- Görevli kişi veya ışıklı trafik işareti bulunmayan, ancak başka bir trafik işareti ile belirlenmiş olan yaya ve okul geçitlerine yaklaşan bütün sürücülerin araçlarını yavaşlatmaları, bu geçitlerden geçen veya geçmek üzere bulunun yayalara ilk geçiş hakkını vermeleri ve varsa okul geçidi görevlilerinin verecekleri işaret ve talimata uymaları mecburidir.

YAYALARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Yaya ve okul geçitlerinin bulunduğu yerlerde yayalar iikli işaret varsa bu işaretlere uymak, zorundadırlar.
- Geitte yayalar iikli işaret yoksa ve geçit sadece tait trafiği iikli işareti veya yetkili kişi tarafından yonetiliyorsa, geçecekleri doğrultu açıldıktan sonra tait yoluna girmek zorundadırlar.
- Iikli işaret veya yetkili kişilerin bulunmadığı geçitlerde veya kavşaklarda gvenlikleri açısından yaklaşan araçların uzaklık ve hızını göz önüne alarak uygun zamanda geçmek zorundadırlar.
- Yayalar tait yolu bitişiğinde veya yakınında yaya yolu, banket veya alan varsa buralardan yürümek, her iki tarafında banket bulunan ve kullanılabilir durumda olan yollarda kendi gidiş yönüne göre sol bankette yürümek zorundadırlar.
- Tait yolunun karşi tarafına geçmek isteyen yayalar, tait yolunu yaya ve okul geçidiyle kavşak giriş ve çıkışlarından geçmek zorundadırlar.

öncelik hayatın öncelik yayanın

